

Mat 21:1-11

Guds rike er et rike som er annerledes enn alle andre riker, og det har en konge som er annerledes enn alle andre konger.

Vi møter i Jesu forkynnelse stadig uttrykket «Guds rike» eller «Himlens rike». Uttrykket er hentet fra Daniels bok ([2:44-45](#)). Her leser vi om hvordan himmelens Gud skal opprette et rike som i all evighet ikke skal ødelegges, og selv skal det gjøre ende på alle verdens mektige riker. Det skildres gjennom et bilde av en liten stein som skal rives løs fra fjellet og som skal knuse en veldig billedstøtte, verdensrikene i sin herlighet.

Disiplene og noe av folket har nok til en viss grad forstått Jesu henvisning til Daniels bok, og når Jesus nå drar opp til Jerusalem, er det en veldig forventning hos disiplene, og til dels også i folket, om at Jesus endelig skal stå fram som Messias og opprette sitt rike. Men så godt som alle tenker seg Guds rike som et rike i likhet med denne verdens riker, og Jesu herskermakt på linje med den maktutøvelse som er vanlig i denne verden. Det betyr ikke nødvendigvis at de tenkte seg at Jesus skulle drive ut romerne og slik gjenopprette Davids jordiske rike. Mange tenkte nok at Israels rike skulle gjenreises på underfullt vis, gjennom Messias og folkets omvendelse og fornyelse gjennom ham, gjennom en åndelig gjenreisning. Ut fra dette skulle Israel gjenvinne sin herlighet og bli til frelse også for nasjonene.

Den eneste som vi kan se har en noe dypere forståelse for Jesu gjerning, er Maria som salver Jesus til hans jordeferd. Disiplene er som døve og blinde for Jesu ord om at han drar opp til Jerusalem for å lide og dø ([Mat 20:17-19](#)). De har noe helt annet i tankene, blant annet hvilke plasser de skal få ved Jesu side i hans regjering. Mor til Sebedeussønnene faller ned for Jesus og ber om at hennes to sønner må få sitte på høyre og venstre side av Jesus i hans rike (20:20-21).

Jesus må tale dem til rette, og han kaller sine disipler til seg og sier til dem: *«Dere vet at fyrstene hersker over sine folk, og deres stormenn har makt over dem. Slik skal det ikke være blant dere. Men den som vil være stor blant dere, han skal være alles tjener, og den som vil være den første blant dere, skal være de andres trel, likesom Menneskesønnen ikke er kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv til en løsepenge i manges sted»* (20:25-28). Dette sier Jesus i Jeriko, på vei opp til Jerusalem. Her var det Josva i sin tid tok fatt på erobringen av Kana'ans land, i det han inntok Jeriko, byen med de veldig murer og forsvarsverk.

Jesus er også kommet for å gjøre ende på denne verdens riker, og det er derfor ingen tilfeldighet at han sier dette nettopp i Jeriko. For hva sier det profetiske ord? *«Det er jo jeg som har innsatt min konge på Sion, mitt hellige berg. Jeg vil kunngjøre deg det som er fastsatt. Herren sa til meg: Du er min Sønn, jeg har født deg i dag! Begjær av meg, så vil jeg gi deg hedningene til arv og jordens ender til eie. Du skal knuse dem med jernstav, som en pottemakers leirkar skal du slå dem i stykker»* ([Sal 2:6-9](#)).

Jesus er nå i ferd med å opprette sitt rike, han står foran det avgjørende slaget. For Jesus skal visseilig gjøre ende på denne verdens riker. Det så vi hos Daniel. Men det skal gå til på en så helt annen måte enn vi av naturen tenker. Vi tenker at vi har en kamp mot kjøtt og blod, mot mennesker, men det har vi ikke. Det står en og samme åndsmakt bak denne verdens mektige, de som hersker og regjerer over folkene og holder dem i trelldom. Det ble snart åpenbart i Jerusalem. Bak yppersteprestene og de skriftlærde, Det høye råd, kong Herodes, Pilatus, soldatene, mobben, aner vi én og samme makt, djevelen. Det er hans ånd som råder i verden. Og han har sin makt over menneskene gjennom synden. Nå er Jesus på vei opp til et slag som er langt mer avgjørende enn det som Josva i sin tid utførte i Jeriko. Jesus er på vei opp for å fravriste den onde hans våpen og beseire ham for evig og alltid, og løse ut alle dem som er bundet i synd og død, under Guds vrede

og dom. Og det skal Jesus nettopp gjøre ved å lide og dø, ved å sone synden og utstå døden som syndens lønn. Det er gjennom å gi sitt liv som løsepenge Jesus skal seire over den onde. *"Da nå barna har del i kjød og blod, fikk også han på samme vis del i det, for at han ved døden skulle gjøre til intet den som hadde dødens Vælde, det er djevelen, og utfri alle dem som av frykt for djevelen var i trelldom hele sin livstid"* ([Heb 2: 14-15](#)).

Lik Abraham som beseiret Kedorlaomer og tok fra ham hans bytte, og utfridde Lot og alt folket som var i fangenskap, slik skal Jesus nå utfri det bytte djevelen tok i Edens hage. Ja, enda før slaget har stått, har Jesus begynt å sette mennesker i frihet og løse de bundne. Jesu undergjerninger, ikke minst hans utdrivelse av onde ånder, vitner om at Guds rike er kommet ([Mat 12:28](#)). Jesus løser de fangne, og det kan han bare gjøre fordi han først har bundet den sterke, djevelen, og det har han gjort ved å ta synden på seg selv. Dermed har han tatt fra djevelen hans makt. Menneskesønnen har makt på jorden til å forlate synd, det vitner hans undergjerninger om. Det er den som har makt til å forlate synd som også har makt til å løse fra syndens følger.

Når Jesus nå skal lide og dø på korset, skal han trampe på den gamle slanges hode og gjøre det til intet. Men det skal koste ham smerte og lidelse. På veien ut av Jeriko viser Jesus hva slags konge han er, en som er kommet for å løse dem som er bundet av synden og syndens følger. Jesus kommer til Jerusalem over Oljeberget. Det er ikke uten grunn. Ezeiel kan fortelle om hvordan Herrens herlighet, Herren som tronet på kjerubene, forlot tempelet på grunn av folkets synd og frafall. *"Herrens herlighet ble stående på det berget som er øst for byen"* ([Esek 11:23](#)). Men nå vender Herrens herlighet tilbake. Han kommer til Jerusalem fra Oljeberget, fra det samme sted som han måtte forlate byen. Han kommer selv og frelser dere ([Jes 35:4-6](#); [Mat 20:29ff](#); [21:14](#)). For den som hadde øyne å se med, var det ingen tvil om hvem som nå kom til Jerusalem, det var Herren selv, og han kom med frelse!

Tilsynelatende blir Herren tatt imot med glede og jubel, slik det sømmer seg når Herrens herlighet drar inn. Gud lar de ytre tegn vitne om at her er det Herrens herlighet som drar inn. Men folket forstår likevel lite og ingenting.

Det står at Jesus kom til Betfage, det betyr «fikenhuset». Dagen etter står det om Jesus da han er på vei inn til byen igjen, at han blir sulten. Han får da se et fikentre like ved veien og gikk bort til det. Men han fant ikke noe på det uten blad. Slik var det også med Israel. Det var blad, men ingen frukt. Det står hos en av de andre evangelistene at det ikke var fikentid. Men den tiden skal komme, også for Israel, da det er fikentid. Fikentreet skyter vel igjen blad i dag ([Mat.24,32](#)), men frukt som Herren kan høste inn er det ennå ikke mye av.

Jesus sender to av sine disipler av sted og sier til dem: *«Gå inn i den landsbyen som ligger foran dere. Der skal dere straks finne en eselhoppe som står bundet, og en fole sammen med den. Løs dem og lei dem hit til meg»*. Eselet var et trelldyr. Det sto bundet. «Løs dem», sier Jesus. Det er det han er kommet for, å løse det som er bundet, å løse fra trelldom. Og når Herren selv løser, kan ingen hindre ham. Slik er hans majestet.

Eselet er jo også kjent som et meget uregjerlig dyr. Det har en natur som vanskelig lar seg temme, gjøre villig og lydig. Et gammelt esel hadde vel kanskje latt seg tvinge til lydighet ved makt, men et ungt som ingen hadde ridd på, var nok ikke lett å ha med å gjøre. Slik er det med deg og meg også. Loven kan nok med tømme og bisset tvinge oss til en ytre lydighet, men den kan ikke skape villige hjerter. Den fører oss aldri neer til Herren, sier Guds ord ([Sal 32,9](#)). Men der Jesus får komme inn og løse den bundne, gi nåde og frelse, der han får sette seg på eselfolen, der skjer det et under, den uregjerlige går lydig der Herren vil. Frelsen i Jesus er en dom over all selvlaget fromhet, det er liv som langt overgår fariseernes.

Oppfyllelse av profetiene

Men Jesu inntog på et esel skjedde for at det skulle bli oppfylt som var sagt ved profeten. Det dreier seg ikke om et enkelt sitat, men ord som er sammensatt fra flere profetier. *«Dra inn! Dra inn*

gjennom portene, rydd veien for folket! Bygg, bygg veien, rens den for stein, løft et banner for folkene! Se, Herren lar det lyde til jordens ende: Si til Sions datter: Se, din frelse kommer! Se, hans lønn er med ham, og hans gjengjeldelse går foran ham. Og de skal kalles det hellige folk, Herrens gjenløste. Og du selv skal kalles den søkte, den by som ikke er forlatt» ([Jes 62:10-12](#)).

«Rop med fryd, Sions datter! Rop høyt, Jerusalems datter! Se, din konge (* Messias) kommer til deg. Rettferdig er han og full av frelse, saktmodig er han og rir på et esel, på den unge eselfolen» ([Sak 9,9](#)).*

Det siteres ikke «rop med fryd, Sions datter», men «si til Sions datter». Jerusalem vet ikke selv hva som nå skjer, det må sies til henne, for hun ser det ikke og forstår det ikke. Det gjelder nok langt på vei også Jesu disipler.

Men Gud selv gir oss her gjennom det profetiske ord lys over det som skjer, om ingen forstår det. Kongen kommer, ikke i skikkelse av den mektige, ikke for å herske og vinne seier gjennom ytre makt og prakt. Han som ikke holdt det for et røvet bytte å være Gud lik, han gav avkall på å åpenbares i sin majestets skikkelse, i det han kom i en tjeners skikkelse, fattig og saktmodig. Han kommer ikke med dom, men med frelse. Han kommer for å tjene ved å gi sitt liv som løsepenge. Han skal seire og knuse alle fiendene med jernstav, og stille dem åpenlyst til skue i sitt nederlag, men det skal skje ved hans lidelse og død på et kors ([Heb 2,7-10](#)).

Folket tar imot Jesus som konge, men de kjenner ham ikke som den konge Jesus skulle være, han som skulle løse dem fra synden med sitt blod, men bare som en jordisk konge, og forventer et rike i store trekk i likhet med andre jordiske riker. Men Gud i himmelen lar den utvendige hyllesten likevel skje, for nå er hans konge i ferd med å innta sin tronstol, nå skal han opphøydes fra jorden for å dra alle til seg.

Når Jesus drar inn i Jerusalem, spør folket: Hvem er dette? Det er det samme spørsmålet som vi møter i [Salme 24:8-10](#): «Hvem er denne herlighetens konge? - Herren, sterk og veldig, Herren, mektig i strid. Løft hodene, dere porter! Og dere evige dører, løft dere, så herlighetens konge kan dra inn! Hvem er denne herlighetens konge? - Herren, herskarenes Gud, han er herlighetens konge. Sela».

Men folket svarer ikke som salmisten, de svarer: - Dette er profeten Jesus fra Nasaret i Galilea. De kjenner ham ikke som Messias.

Kjenner vi ham? Ser vi herligheten på korset, en herlighet som den enebåren Sønn har fra sin far, full av nåde og sannhet? Tar vi anstøt av Jesu ringe skikkelse, hans avmakt og lidelse? For i hans rike er det slik å være stor. Slik er det også med dem som følger ham. De som vil bli store, mektige, ha innflytelse osv., de kjenner ikke dette riket. For i dette rike er den stor som lider, som bærer andres synd. For slik er loven i dette rike: "Bær hverandres byrder og oppfyll på den måte Kristi lov".

Denne verdens makt viser seg aller mest i sin maktesløshet når den tilsynelatende vinner seier. Guds makt viser seg aller mest i det som aktes som svakhet og dårskap i denne verden. Men slik har Gud villet gjøre det sterke til skamme. Eier vi den tro som ikke tar anstøt av det dåraktige i Guds ord, som ikke skammer seg over evangeliet, men nettopp høyakter det som denne verden forakter? Å høre Jesus til, innebærer å gå ut til ham utenfor leiren og bære hans vanære. For vi har ikke her en blivende stad, men søker den som kommer ([Heb 13:13-14](#)).

Fra tale holdt i 2006.

(Artikkel af Per Bergene Holm - "[Lov og Evangelium nr.3/2015](#)" - Shafan 27-03-15)